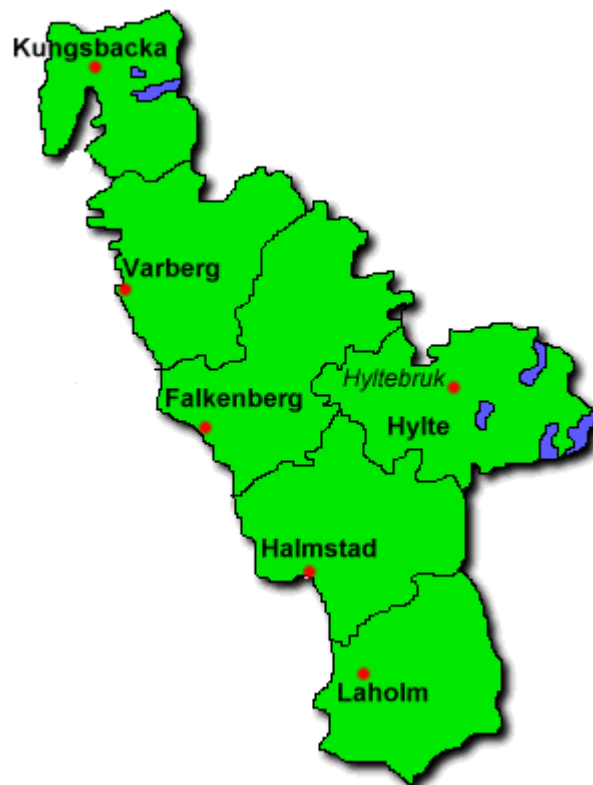

Länsgemensam

Analys och handlingsplan

Psykisk hälsa 2017

Hallands län

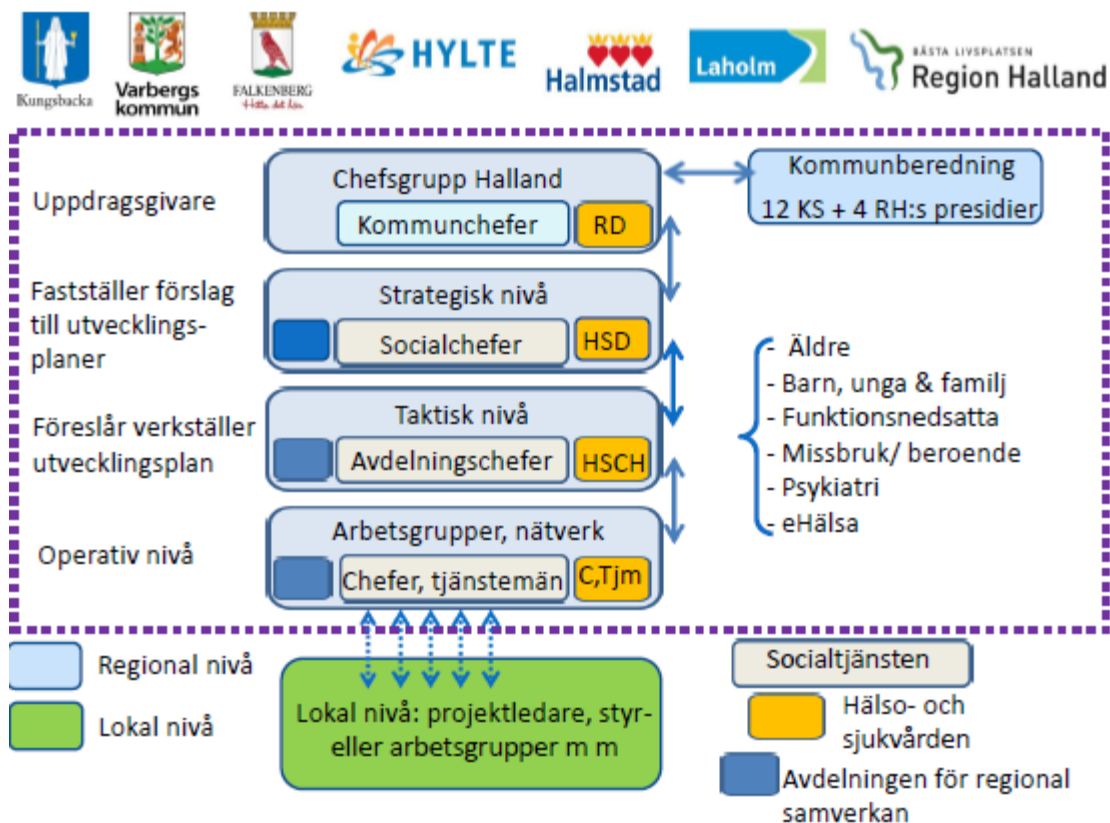
Innehåll

Inledning.....	2
Organisering av uppdraget	2
Brukarinflytande.....	3
Underlag för länsgemensamma analyser.....	4
Länsgemensamma aktiviteter	5
Utbildning inom Vård- och stödsamordning i Halland.....	5
Missbruk/beroende–samsjuklighet	6
Utbildningsatsning "Från individ- till familjeperspektiv inom missbruks- och beroendevården"	7
Barn som anhöriga	7
Våldsutsatta kvinnor och barn	8
Välmående ger resultat.....	9
Fokusområde 1: Förebyggande och främjande arbete	10
Fokusområde 2: Tillgängliga tidiga insatser	11
1. Utveckling av webbkommunikation vad gäller barn och ungas psykiska hälsa..	12
2. Införande av digitaliserade former för patienter inom den vuxenpsykiatriska öppenvården.....	12
3. Gemensam väg in för barn och unga som söker för psykiska besvär	13
4. Flexibla utredningsinsatser för barn och unga i syfte att minska väntetider och öka tillgängligheten	13
Fokusområde 3: Enskildas delaktighet och rättigheter.....	13
Fokusområde 4: Utsatta grupper.....	15
1. Anhöriga	16
2. Implementering av IBIC	16
3. Barn och unga inklusive asylsökande.....	17
4. Behandling av depression	18
5. Äldre	18
6. Unga med självskadebeteende	18
Fokusområde 5: Ledning, styrning och organisation.....	19
1. Samverkan: Sammanhållen vårdkedja utifrån individuella behov för personer med psykisk ohälsa	19
2. Ledning och styrning i kommunerna.....	20
Fortsatta prioriteringar och vägval.....	20

Inledning

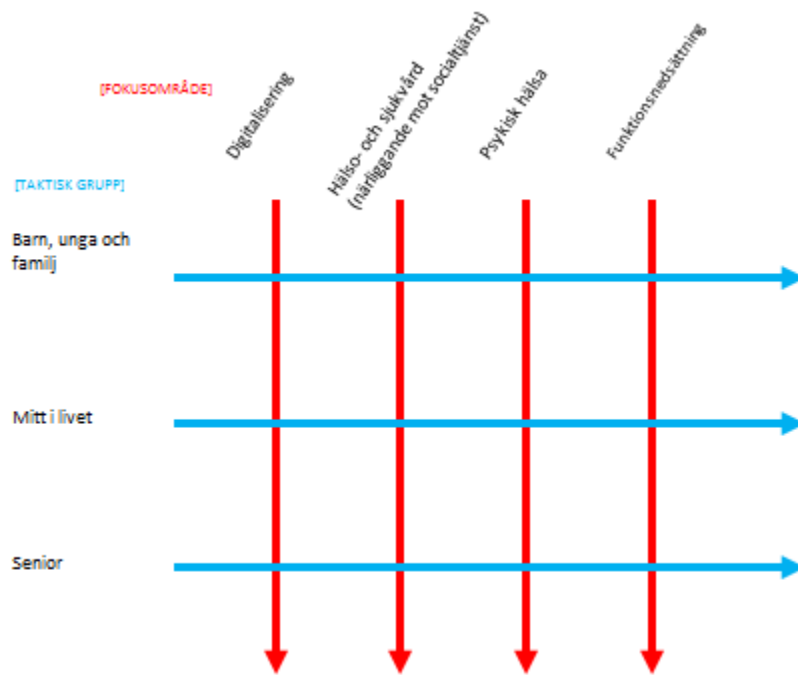
Organisering av uppdraget

Den regionala samverkans- och stödstrukturen för socialtjänst och hälso- och sjukvård i Halland har tom 2017-10-15 inbegripit sex olika programområden: Äldre, Barn, unga och familj, personer med funktionsnedsättning, Missbruk/beroende, Psykiatri samt eHälsa.

De taktiska grupperna består av verksamhetschefer från samtliga huvudmän. I grupperna diskuteras gemensamma utvecklingsfrågor. Strategisk nivå gav under våren 2016 Taktisk grupp Psykiatri i uppdrag att samordna arbetet med den länsgemensamma analysen och handlingsplanen. Diskussioner har förts i samtliga taktiska grupper om den nationella överenskommelsen och det länsgemensamma arbetet.

En särskild samverkansgrupp, den s.k. "7-gruppen" har tillsatts. I gruppen ingår en kontaktperson från varje kommun, en från Region Halland samt en brukarrepresentant (se bilaga 2). Gruppen sammankallas och stöds av personal från Regionkontoret; Avdelningen för regional hälso- och sjukvårdssamverkan. Gruppens främsta uppdrag har varit att koordinera och kontinuerligt stämma av pågående arbete hos respektive huvudman.

2017-10-15 övergår den regionala samverkans- och stödstrukturen till en ny organisation enligt bilden ovan.

Kontaktpersonerna i 7-gruppen har på hemmaplan fört samman representanter från olika verksamheter för gemensamma analyser och diskussioner rörande vad som bör prioriteras i det fortsatta utvecklingsarbetet. Analyserna och de behov som utkristalliserats har sedan presenterats och diskuterats i 7-gruppen.

I de kommunala analyserna har representanter deltagit från bland annat följande verksamheter:

Missbruk/beroende, barn och familj, socialpsykiatri inklusive daglig verksamhet och boendestöd, ekonomiskt bistånd, elevhälsan, förskola, skola och utbildning, äldreomsorg, funktionshinder, folkhälsa, samverkansorganisationen NEDI (i Kungsbacka), utbildning och arbetsmarknad, BUP, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, polismyndighet och fritidsverksamheter.

Brukarinflytande

En brukarrepresentant deltar i 7-gruppens arbete. Förslaget till Analys och handlingsplan 2017 skickades ut 2017-09-11 och 2017-09-19 bjöds brukarorganisationerna in för ett informations- och dialogmöte tillsammans med representanter för kommuner och region. Deltagarna representerade följande organisationer/verksamheter:

- NSPH Halland
- Hallandsrådet (Psykiatri)
- Regionhandikapprådet
- Brukarrådet i Halland (Missbruk/beroende)

Brukarorganisationer och kommun- och regionrepresentanter är eniga om att en gemensam och central fråga är hur formerna för brukarmedverkan och inflytande ska se ut inom den regionala samverkans- och stödstrukturen.

Under dialogmötet gavs följande synpunkter:

- Vad blev effekterna av tidigare PRIO-medel? Viktigt med uppföljning och att fullfölja tidigare insatser.
- SIP måste fungera!
- Information och statistik om psykisk hälsa bland äldre efterlyses. Viktig och i många fall eftersatt målgrupp.
- Fokus på individen i centrum ska alltid vara vägledande.
- Tillgängligheten inom psykiatrin varierar mellan olika kommuner och verksamheter – det ska vara jämlikt för alla.
- Utbildningsinsatser för unga med psykisk ohälsa för att klara av skolan behövs.
- Olika åldersgränser för unga inom BUP, ungdomsmottagning, socialtjänst etc försvårar för samverkan.
- Former för brukarinflytande behöver tydliggöras.
- Utbildningsinsatser för anhöriga och brukare behövs.

Underlag för länsgemensamma analyser

Det är värt att notera att vid jämförelser mellan de halländska kommunerna, över t.ex. bestämningsfaktorer för folkhälsa, varierar bilden rätt mycket mellan kommunerna. Andelen riskkonsumenter av alkohol är 50 % högre i Kungsbacka jämfört med Hylte. Andelen arbetslösa är däremot hälften så hög i Kungsbacka som i Halmstad. Den självskattade hälsan är högst i Kungsbacka, som också har lägst ohälsotal (räknat i sjukdagar). Andelen som uppger nedsatt psykiskt välbefinnande är högst i Halmstad och lägst i Hylte. Hylte har också lägst förbrukning av lugnande/sömnmedel. Högst är förbrukningen i Halmstad.¹ Bland de underlag som använts i den länsgemensamma analysen märks bland annat:

- *Förstudie: Personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik och integrerade arbetsformer/metoder*
- *Hälso- och sjukvårdsstrategi för Halland*
- *Faktaunderlag: Nuläge och trender juni 2016*
- *Inventering av personer med psykiska funktionshinder – Rapport Halland plus sex kommunrapporter 2015*
- *Länsgemensamt stöddokument – Vård- och stödsamordning i Halland 2016*
- *Mål- och handlingsplan 2016-2018 Regional samverkans- och stödstruktur i Halland*
- *Plan för riktade insatser inom psykisk ohälsa - PRIO handlingsplan 2016-2017*

För en mer komplett redovisning av använda underlag hänvisas till Bilaga 1.

---

¹ Kolada.se, Öppna Jämförelser Folkhälsa 2014, Nationella folkhälsoenkäten, scb.se
Se vidare Bilaga 3

Länsgemensamma aktiviteter

Inom ramen för den regionala samverkans- och stödstrukturen anordnas många insatser som rör personalens kompetensutveckling. Detta kommer att fortsätta även kommande år. Planeringen innefattar exempelvis utbildning rörande: samsjuklighet beroende/psykiatri, familjeorienterat arbete vid missbruk i familjen, bemötande av personer med psykiska funktionshinder i samband med myndighetsutövning, MI-samtal vid våld i nära relationer, Asperger, autism, ADHD, ångest, depression, PTSD samt självskadebeteende.

Psykisk ohälsa har fått en ökande uppmärksamhet under senare år på alla nivåer i samhället. I Hallands län pågår ett gemensamt utvecklingsarbete inom följande områden:

Utbildning inom Vård- och stödsamordning i Halland

Målsättning: ett första länsgemensamt delmål i arbetet är att alla befintliga patienter med psykosrelaterad diagnos och behov får och/eller erbjuds en vård- och stödsamordnare före 2018 års utgång.

Ett långsiktigt mål är att alla patientgrupper som kan vara aktuella får och/eller erbjuds en vård- och stödsamordnare.

Syftet med utbildningsinsatsen i Vård- och stödsamordning är att ge en gemensam kunskapsbas till personal inom psykiatri i Region Halland och socialtjänsten i de halländska kommunerna, i deras samverkan kring vård och stöd till personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik. Syftet är även att verksamheterna inom kommunerna och regionen ska arbeta med integrerad psykiatri.

Målgruppen för utbildningen är personal inom psykiatri och socialtjänst inklusive handläggare, läkare och första linjens chefer som arbetar med brukare/patient (ca 300 personer i länet totalt). Antalet platser är fördelade utifrån behovet i respektive kommun/psykiatri och varje huvudman får ett mindre antal platser att fylla per kursomgång. Därigenom blir det en mix av deltagare under varje kurs vilket är en del av samverkansarbetet. Fördjupningsutbildning sker för personal som genomgått grundutbildningen och som fått i uppdrag att handleda övrig personal och utveckla arbetssättet vård- och stödsamordning. Det innebär ett fåtal personer från respektive kommun och psykiatri.

En särskild implementerings- och kommunikationsplan har tagits fram för att tydliggöra implementeringen av arbetssättet i hela Halland. Målet med att införa arbetsmodellen integrerad psykiatri i form av vård- och stödsamordning med resursgruppsarbetet i Halland är främst att öka den enskildes livskvalitet och öka dennes möjlighet till inflytande och självbestämmande över sin situation i de fall där den enskilde bedöms vara i behov av insatser från både hälso- och sjukvården samt socialtjänst.

Vård- och stödsamordning med resursgruppsarbete skapar en struktur för samverkan och ger den enskilde möjligheten att få ett ökat inflytande över sin vård, behandling, rehabilitering

och stöd i sin återhämtning. Samverkan skapar en effektivare process och en förståelse för respektive huvudmans uppdrag. Ambitionen är att minska antalet dagar i slutenvård samt att förebygga återinläggningar. Det länsgemensamma arbetet med införande av integrerade vårdformer fortlöper under 2017- 2019 enligt plan. Fler utbildningsplatser inom Vård och stödsamordningsutbildning har köps in från hösten 2017 och samtliga kommuner och psykiatri har skrivit avtal om fortsatt utbildning.

Missbruk/beroende-samsjuklighet

Målsättningen är en förstärkning av närsjukvårdens roll och verksam behandling för personer med samsjuklighet.

Vården av personer med missbruk/beroende och psykiatrisk samsjuklighet skall enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården ske parallellt och integrerat, i samspel mellan psykiatriska vårdinsatser och socialtjänstens rehabiliterande, habiliterande och stödjande insatser.

Integrerade vårdkedjor mellan länets kommuner, närsjukvård, psykiatrisk beroendevård samt brukarorganisationer byggs nu upp i Halland i samverkan mellan huvudmännen.

Ansvarsgränser klargörs i ”Regional överenskommelse – Insatser till vuxna och ungdomar med riskbruk/missbruk/beroendeproblem och till deras närstående”, antagen av strategisk nivå 2015.

- En beroendeavdelning med tolv vårdplatser och planering för fyra platser för tillnyktring startade på Varbergs sjukhus i september 2016. Tillnyktringsplatserna har ännu ej öppnats.
- Öppenvårdsteam i samverkan mellan huvudmännen har inrättats för Halmstad/Hylte/Laholm och Kungsbacka. Där ska behandlingsinsatser ske parallellt och integrerat. Planering pågår i Falkenberg och Varberg.

Närsjukvården har ett viktigt uppdrag som basverksamhet när det gäller patienter med beroendeproblematik. Identifiering, råd och stöd samt uppföljning är några av de uppgifter som åligger närsjukvården. Här krävs bra instrument och metoder. Kunskap och samverkan med andra aktörer i beroendekedjan är viktig för att veta vilka resurser som finns, och kunna slussa vidare om närsjukvårdens insatser bedöms vara otillräckliga. Målsättningen är att varje vårdcentral i Region Hallands regi ska ha en kontaktperson, lämpligen en sjuksköterska, som har ett särskilt uppdrag kring detta område och arbetar i samverkan med andra vårdcentraler. Arbete pågår med att utveckla processer och rutiner.

Inom närsjukvården finns även TILMA, som vänder sig till personer med läkemedelsberoende. TILMA bidrar med kompetens och rådgivning till vårdcentraler och i viss mån även slutenvård.

Närsvårården har ett uppdrag att starta sprututbytesverksamhet i länet, och mottagningarna ska ligga i anslutning till vårdcentraler. I Halmstad och Varberg har mottagningar öppnats och innan årsskiftet ska det finnas mottagningar i fler kommuner.

Utbildningsatsning ”Från individ- till familjeperspektiv inom missbruks- och beroendevården”

Målsättningen är att utveckla former för ett adekvat stöd till barn och föräldrar inom missbruks- och beroendevården.

I samverkan med taktisk grupp Barn, unga och familj har utbildningen ”Från individ till familj” genomförts under våren 2016 – våren 2017. Syftet har varit att stärka barn- och föräldraperspektivet hos de som i sitt arbete möter familjer där det förekommer missbruk. Programmet har genomförts i varje kommun för sig och alla kommuner i Halland har deltagit. En uppföljningsdag per kommun är inplanerad under hösten 2017. En länsgemensam konferensdag på temat ”Familjeorienterat arbete i familjer med missbruk” genomförs 16 november 2017 med Peter Hagberg från Implementeringsverket och Frid Hansen, psykolog från Borgenkliniken i Norge.

Inom ramen för den beroendevårdkedja som är under uppbyggnad i samverkan mellan länets kommuner och Region Halland ska ett fortsatt utvecklingsarbete göras kring barn som anhöriga och deras föräldrar. Inte minst ska de stödgruppsverksamheter som finns för barn i missbruksmiljö knytas närmare till vårdkedjans olika delar. Föräldraperspektivet innefattar både den som själv är beroende och den som är anhörig. Utvecklingsarbetet sker i samverkan med Brukarrådet Halland (missbruk och beroende).

Barn som anhöriga

Målsättning: att genom ökad samordning, nya arbetsformer på ett bättre sätt nå barn och unga som anhöriga.

Taktisk grupp barn, unga och familj har ett uppdrag från strategisk nivå att starta ett utvecklingsarbete för barn som anhöriga. Utgångspunkten är den lagstadgade skyldigheten för hälso- och sjukvården att se till barns behov av råd, stöd och information om barnets förälder eller en annan vuxen som barnet bor tillsammans med:

- har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning
- har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada
- är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel
- oväntat avlider

Socialtjänsten har motsvarande skyldigheter sedan tidigare, men också här har bestämmelserna förstärkts och utvecklingsarbetet omfattar även socialtjänstens insatser.

Det är många barn och unga som växer upp i familjer där det finns problem med missbruk, psykisk ohälsa eller våld. Dessa barn löper högre risk att själva utveckla såväl psykisk som fysisk ohälsa jämfört med andra barn. Det är därför mycket viktigt att dessa barn uppmärksammas och får ett bra stöd för att inte utveckla ohälsa. Det finns ett samband mellan den information och stöd barnet fått och framtida hälsa. Stödet för barn i dessa situationer varierar starkt i landet.

Ett större utvecklingsarbete pågår gällande stöd till barn som anhöriga inom hälso och sjukvården i Halland. Det saknas bl.a. rutiner, metoder, arbetsformer och information för att uppmärksamma barn som är anhöriga utifrån § 2g i hälso- och sjukvårdslagen.

Samverkansformer med andra verksamheter som möter barn och föräldrar som socialtjänst, skola, barnhälsovård m.fl. är centrala för att kunna ge ett så effektivt och tidigt stöd som möjligt till målgruppen. I Halmstad planeras en förstärkning av stödgruppsverksamheten för barn med föräldrar med missbruk/beroende – psykisk ohälsa. Det länsgemensamma utvecklingsarbetet ska också kopplas samman med det arbete och de insatser som kommer att starta i hälso- och sjukvården rörande våld i nära relationer och med den föräldrastödsutbildning som pågår inom socialtjänsten i kommunerna.

Laholm arbetar tillsammans med skolan och elevhälsan i ett gemensamt projekt att upptäcka barn och ungdomar som lever i familjer med missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller våld. Filmen ”Hej, det var längesen” visas bland 5:e klasser i kommunen. Filmen har tagits fram lokalt i Halland av unga personer med egen erfarenhet av att leva i familjer med missbruk och har samfinansierats av NBV (Nykterhetsrörelsens bildningsförbund), Region Halland och Länsstyrelsen i Hallands län.

En viktig utvecklingsfråga i Kungsbacka är hur arbetet kan ske med barnens anhörigperspektiv och välmående i fokus. Inom barn och ungdoms relaterade verksamheter inom individ och familjeomsorgen är alltid barnet i fokus men en fortsatt utvecklingsfråga är hur barnperspektivet organiserats och beaktas i de vuxeninriktade och övergripande verksamheterna så som Boendestöd, boende, assistans, myndighetsutövning vuxen och funktionshinder? Planering pågår om att inrätta och organisera särskilda barnombud i varje verksamhet.

Våldsutsatta kvinnor och barn

Målsättningen är att berörda verksamheter ska öka sina kunskaper om våld i nära relationer, öka kompetensen att upptäcka våldsutsatta, förbättra stödet till de våldsutsatta samt att utarbeta och uppdatera antagna rutiner för uppföljning av arbetet mot våld i nära relationer.

Den länsgemensamma handboken ”Våld i nära relationer” ligger till grund för det regionala samverkansarbetet. Arbetet bedrivs i nära samverkan med Länsstyrelsen, där länsamordnaren är placerad. Aktuella utbildningar anordnas löpande inom området.

Samordnaren på Länsstyrelsen i Hallands län kommer fortsatt att informera och sprida kunskap gällande de publikationer och utbildningsmaterial som Socialstyrelsen m fl. ger ut. Under perioden 2016-2018 är det dags att uppdatera den länsövergripande handboken Våld i nära relationer, som gavs ut våren 2014. Detta på uppdrag av strategisk nivå inom den regionala samverkans- och stödstrukturen i länet.

I Falkenberg har en inventering genomförts av alla insatser som sker i kommunen vad gäller hedersrelaterat våld oavsett vem som är utförare. Kommunen har dessutom en pågående inventering av kommunens samtliga insatser vad avser våld i nära relationer. En rapport för kartläggning av metoder och kompetens inom hedersrelaterat våld och förtryck presenterades av socialnämnden i maj. Av kartläggningen framgick att ett systematiskt arbete på området saknas och att ett behov av tydliggörande av processer och rutiner behöver göras. Detta arbete ska enligt redovisning av kartläggningen ha påbörjats liksom en plats för utökade kompetensförsörjning.

Kungsbacka har under våren 2017 tillsatt en samordnare med särskilt utvecklingsuppdrag gällande våld i nära relation, vars huvudsakliga arbetsuppgift under år 2017 är att:

- Skapa riktlinjer för våld i nära relation inom socialtjänsten i Kungsbacka (på sikt kommunövergripande riktlinjer)
- Arrangera basutbildningar och vara stöd för att sprida denna basutbildning på hela förvaltningen.
- Starta upp och leda verksamhetens enhetsöverskridande kompetensgrupp för våld i nära med målsättning att skapa en gemensam plattform, sprida kunskap om våld och fungera konsultativt och samordnande i enskilda ärenden.
- Omvärldsbevaka och implementera ny kunskap, nya metoder och nya arbetssätt delvis genom att delta i Länsstyrelsen nätverk för våld i nära relation i Halland.

Långsiktiga mål är att kartlägga förekomsten av våldsutsatta och förövare i Kungsbacka kommun samt att följa upp och kvalitetssäkra att beslutad kompetensgrund gällande våld i nära tillämpas.

Kvalitetsutveckling av arbetet mot våld i nära relationer inom hälso och sjukvården i Halland pågår och finansieras med särskilda, statliga utvecklingsmedel.

Välmående ger resultat

Målsättningen är att ge alla barn förutsättningar att växa och utvecklas på bästa sätt och att öka barns/elevs välmående och prestation i skolan.

”Välmående ger resultat” är en utbildningsatsning i samarbete mellan Region Halland och Bättre skolor med syfte att öka både pedagogers och barns/elevs välmående samt elevs prestation i skolan. Det finns ett mycket starkt samband mellan villkoren under uppväxten och hälsa. Därför är också värdet i att ge alla barn förutsättningar att växa och utvecklas på bästa sätt stort för både individen och samhället.

Sambandet mellan skolprestation och psykisk hälsa är bevisat stark och därför är det idag kanske viktigare än någonsin att ge barn och unga de förutsättningar de behöver för att skapa ett mer välmående, hållbart och värdeskapande liv. Pedagoger och annan personal som mår bra påverkar barnen och eleverna positivt. I skolan kan man se att välmående pedagoger har elever som presterar bättre – Välmående ger resultat, helt enkelt.

Välmående ger resultat initierades av de lokala nämnderna i Varberg, Falkenberg och Laholm. Efterhand har även de lokala nämnderna i Kungsbacka, Hylte och Halmstad anslutit. Arbetet sker tillsammans med kommunerna och det är här pilotstudierna har genomförts. I och med den påbörjade processledarutbildningen kommer det att finnas utbildade processledare i varje kommun.

Metoden består av 6 st utbildningsmoduler som vardera täcker ett av de områden forskningen visat har störst inverkan på välmående och studieresultat. Dessa områden är;

1. Förståelse för vad som påverkar elevers lärande utifrån John Hattie's effektforskning.
2. En ökad helhetsförståelse för välmående, inläring och utveckling utifrån kognitivneurovetenskap och välmåendeforskning.
3. Konkreta och beprövade metoder och verktyg från positiv psykologi, exempelvis Mindset från C. Dweck.

Metoden är unik då den relaterar dessa tre forskningsområdena till varandra samtidigt som pedagogerna får konkreta verktyg i arbetet med att bidra till att stärka de förmågor som barn och unga behöver för att hantera den komplexa värld de växer upp i:

1. Att se sina styrkor och förmågor
2. Att ha ett växande tanke sätt som innebär att se sin egen ansträngning som viktig för sitt eget lärande.
3. Att kunna skapa positiva relationer
4. Att kunna hantera motgångar
5. Att känna till och leva efter sina värderingar.

Fokusområde 1: Förebyggande och främjande arbete

Målsättningen är att utveckla mobila team för aktivt uppsökande verksamhet och möta fler behov nära patienten, samt skapa förutsättningar för ett bra omhändertagande. Mobila team kan förebygga återinskrivning i slutenvård och därmed minska antalet återinläggningar.

Kommunerna i Halland uttrycker ofta att det finns patienter med svåra, psykiatriskt orsakade funktionsnedsättningar, där ett närmare samarbete med psykiatri och ett mer utåtriktat arbetssätt från psykiatriens sida hade behövts för att uppnå en god situation kring patienten i dess boende. Det är viktigt att vårdgivare skapar möjlighet till samverkan med brukarorganisationer samt att uppmärksamma brukare på att brukarorganisationerna finns.

Inom psykiatrin i Halland har det noterats att det finns en växande patientgrupp av unga vuxna med allvarliga psykiatriska problem, som isolerar sig i hemmet. Kontakter med verksamheter som socialtjänst och vuxenpsykiatri blir ofta omöjliga för dessa individer att hantera - då de inte förmår ta sig till mottagningarna. Psykiatrin har i dag svårt att möta de behov av aktivt uppsökande verksamhet, hembesök osv, som finns i denna grupp. Denna patientgrupp kan nås genom inrättande av två mobila team i länet, som kan erbjuda tätare kontakt i jämförelse med vad en öppenvårdsmottagning klarar. Teamet kan dela ut mediciner och skapa ökad trygghet för patienterna, som med kort varsel kan nå behandlare i teamet. Ökad tillgänglighet medför en högre patientsäkerhet. Arbetssättet bygger på beprövad erfarenhet från ett antal kliniker i landet som visat på ett mindre behov av slutenvård.

Hallands sjukhus arbetar aktivt med att följa processen kring de patienter som kommer till slutenvården, och tillsammans med övriga aktörer är målsättningen att förebygga återinskrivning inom slutenvården så långt det är möjligt. Här är viktigt att fånga upp patienter med psykisk ohälsa och säkerställa ett bra omhändertagande av rätta händer. Viktigt att få adekvat hjälp inom rätt nivå avseende såväl slutenvård som öppenvård.

Flera av de halländska kommunerna har avsatt platser till personliga ombud i den länsgemensamma satsningen på vård- och stödsamordningsutbildning. De personliga ombuden är ofta en viktig kontaktperson för psykiatrin.

Kungsbacka kommun deltar aktivt i psykiatrins arbete och införande av mobila team för målgruppen med missbruk och samsjuklighet under 2017 för att möta efterfrågan på aktivt uppsökande verksamhet för att nå patienter som inte förmår ta sig till mottagningen. Hela missbruksenhetens arbete i socialtjänsten bygger på mobilt arbete och integrerade arbetsformer.

Även samverkansformer, samarbete och en tecknad lokal överenskommelse gällande införandet av Integrerade arbetsformer - Vård och stödsamordning - som arbetssätt kring personer med psykiska diagnoser och funktionsnedsättningar ses som positivt i det förebyggande och främjande arbetet.

En metodutvecklare inriktning mot psykiatri har anställts på halvtid i socialtjänsten för att bland annat implementera och utveckla Integrerad psykiatri - vård och stödsamordning som metod inom de socialpsykiatriska verksamheterna i Kungsbacka kommun.

En särskild uppdragsutbildning för socialpedagoger med fördjupad kompetens kring KBT behandling och ensamkommande barn och unga samt asylfrågor -Yrkeshögskoleutbildning Socialpedagog med särskild kompetens inom KBT och mångkulturalitet, har köpts in och ett 30-tal medarbetare i Kungsbacka kommer att gå utbildningen under 2017-2018.

Fokusområde 2: Tillgängliga tidiga insatser

1. Målsättningen är att fortsätta utveckla internetbaserad information och behandling vid psykisk ohälsa, såsom lättare ångest och depressionstillstånd.

2. Målsättningen är införande av Questlink inom den vuxenpsykiatriska öppenvården.

3. Målsättningen är att utveckla en gemensam linje för BUP och närsjukvård i syfte att skapa en väg in i vården för barn och unga med psykisk ohälsa.

4. Målsättningen är att öka tillgängligheten och minska väntetiderna för barn och unga.

1. Utveckling av webbkommunikation vad gäller barn och ungas psykiska hälsa

Region Halland genomför ett utvecklingsarbete rörande internetbaserad behandling vid psykisk ohälsa. I närsjukvården har ett pilotprojekt avslutats där internetbehandling vid ångesttillstånd har prövats på 16 patienter från 18 år. Pilotprojektet har utvärderats med goda resultat och vidare beslut ska tas om hur en fortsättning ska se ut.

Barn med föräldrar/vårdnadshavare som har behov av insatser från hälso- och sjukvård och/eller socialtjänst är en grupp som berör hela Socialtjänsten samt hälso- och sjukvården. Region Halland och kommunerna i länet ska tillhandahålla webbaserad information eller motsvarande där det beskrivs vart barn och unga med psykisk ohälsa och deras familjer kan vända sig för att få vård stöd och hjälp oavsett om det är kommun eller hälso- och sjukvård. Det är viktigt att skolhälsovården och andra aktörer har möjlighet att fånga upp barn/ungdomar med psykisk ohälsa så tidigt som möjligt.

En utvecklingsledare har under ett år sett över befintligt material och utvecklat en gemensam plattform för samverkansområdet inom socialtjänst och hälso- och sjukvård i Halland. Webbstödet ska möjliggöra en spridning och förankring av evidensbaserad praktik inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård, till nytta för och genom medverkan av brukare/brukarorganisationer.

Under 2015 gjordes en översyn av respektive kommuns webbplatser och Region Hallands regionala tillägg på www.1177.se. Arbetet med översynen av tillgänglighet och planerade förbättringar på huvudmännens webbsidor omfattar även tillgänglighet för barn. Halmstad pekar på behovet att utveckla vår förmåga att nå barn och ungdomar med information och möjligheter att kommunicera med oss på nya sätt. En projektledare ska arbeta på halvtid under ett år från 1 november 2017 med uppdrag att göra en omvärldsbevakning av kreativa sätt att underlätta kommunikationen och ta fram ett förslag till modell för Halmstads kommun.

2. Införande av digitaliserade former för patienter inom den vuxenpsykiatriska öppenvården.

Aktuella system fångar inte tillräckligt väl upp kliniskt relevanta faktorer som kan användas för metodutveckling och styrning av den vuxenpsykiatriska öppenvårdens verksamhet. Att information och kommunikation anpassas för att skapa ökad delaktighet, förstå patienters och anhörigas behov, och sedan inkludera insikterna för vidare utveckling av den psykiatriska

vården är viktiga delar. Genom införande av Questlink inom den vuxenpsykiatriska öppenvården, som systematiskt kan följa patienterna under vårdprocessen, skulle innebära högre medicinsk säkerhet och underlätta för patienten att kunna vara delaktig i sin egen vård.

3. Gemensam väg in för barn och unga som söker för psykiska besvär

Söktrycket på BUP visar en ökning där nybesök ökat med 37 % mellan 2013 och 2015. Hösten 2016 startade ett öppenvårdsteam inom närsjukvården, som vänder sig till barn och unga med måttlig psykisk ohälsa. Detta sker i nära samarbete med BUP. BUP Halland har sedan 2011 haft en väg in till kliniken; BUP-linjen. Analys och utvecklingsarbete planeras som innebär att BUP-linjen flyttas ut från BUP för att bli en gemensam enhet för BUP och närsjukvården. Alla barn och ungdomar, som söker för psykiska besvär inom närsjukvård eller BUP eller kommer på extern remiss, får då en första bedömning och slussning till rätt vårdnivå via telefonintervju med förälder. På sikt kan en närmare koppling till socialtjänst och skolhälsovård utgöra en ytterligare förbättring i riktning mot integrerade insatser för unga i Halland. Gränsdragning mellan BUP och närsjukvården regleras av en handlingsöverenskommelse.

Ett arbete är påbörjat i Kungsbacka i syfte att öppna en ny familjecentral. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt rikta sig till föräldrar och barn. Verksamheten planeras innehålla mödrahälsovård barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete. I Halland finns sedan tidigare familjecentraler i Laholm, Hylte, Falkenberg och Varberg.

Många enheter i länet utreder barn och unga med neuropsykiatrisk problematik. Detta kan skapa olika möjligheter till bedömning, och Region Halland arbetar för att få till stånd ett gemensamt team i länet. I det arbetet kommer brukarorganisationernas synpunkter att beaktas.

4. Flexibla utredningsinsatser för barn och unga i syfte att minska väntetider och öka tillgängligheten

Väntetiderna för patienter i behov av ADHD-utredning är långa, i dagsläget upp emot ett år. För ett snabbare omhändertagande efter första bedömning på BUP-linjen, och kortare tider till behandling, skulle en mindre enhet i länet kunna inrättas. Enheten tar emot ADHD-patienter och samtidigt görs en översyn för att förbättra ADHD-processen inom BUP.

Fokusområde 3: Enskildas delaktighet och rättigheter

Målsättningen är att under 2017-2018 införa nya tjänster, insatser, samverkansformer och riktlinjer i syfte att förstärka brukarnas möjligheter till meningsfull sysselsättning samt inflytande och delaktighet på individ-, verksamhets- och systemnivå.

Alla som behöver insatser från både sjukvård och socialtjänst ska erbjudas en samordnad individuell plan, SIP. Syftet med planen är att ge personen ökat inflytande och delaktighet i sin egen tillvaro och hjälp att nå sina mål. I Halland pågår ett intensifierat utvecklingsarbete

hos samtliga huvudmän och inom samtliga programområden rörande implementering av SIP. Arbetet innebär bland annat framtagandet av ett gemensamt digitalt verktyg för SIP.

I arbetet med att stärka brukarmedverkan har en gemensam modell/strategi för brukares delaktighet och inflytande i Halland tagits fram; *Medskapare i vård och socialtjänst*. Totalt har 27 olika föreningar/organisationer medverkat i utredningen. Utvecklingsarbetet berör samtliga programområden inom den regionala samverkans- och stödstrukturen.

Region Halland har ett nätverk för rehabsamordnare där utvecklingsarbete bedrivs inom ramen för den nationella överenskommelsen ”En effektiv sjukskrivnings- och rehabprocess”. Det finns ett stort, uttryckt behov av att hitta tydligare och bättre samverkansformer mellan psykiatri och närsjukvården i det löpande arbetet för patienter i behov av psykiatrins stöd och bedömning.

I samverkan med Samordningsförbundet driver Laholm ett projekt inom ramen för naturunderstödd omsorg, det så kallade VÄXA- projektet. Projektet riktar sig till unga vuxna med aktivitetsersättning samt långtidssjukskrivna och som står långt ifrån arbetsmarknaden. Projektet har delutvärderats av Hushållningssällskapet. Utvärderingen visar att vistelsen på gården med aktiviteter med djur, natur, trädgård, odling och skog har många positiva effekter på hälsan och ger möjlighet att komma närmare arbetsmarknaden. Projektet kommer att fortsätta fram till juni 2018.

I Kungsbacka har under 2017 gjorts försök med mobila stödpedagoger, som utgått från den socialpsykiatriska sysselsättningen i socialtjänsten. Mobila aktiviteter har riktat sig till personer med psykiska och/eller kognitiva funktionsnedsättningar som bor på boende med särskild service och är i behov av meningsfull sysselsättning och aktivitet men som av olika skäl har svårt att komma till aktivitetshuset. Stödpedagogerna har åkt ut och mött upp brukarna på två boenden under året i syfte att vara mer tillgängliga, motivera och skapa intresse att även komma vidare till sysselsättning utanför bostaden. Hälsotemat har varit mest efterfrågat och uppskattat. Aktiviteter som erbjudits är bland annat stavgång och sittgymna.

Kungsbacka kommer under hösten 2017 samt 2018 att genomföra enkätundersökningar utifrån SKLs särskilda Nationella struktur, enkätstöd och sammanställning för funktionshinderverksamheter. Syftet är att få fram jämförbara mått på hur brukarna/deltagarna upplever verksamhetens kvalitet och använda resultatet i verksamhetsutveckling och utveckling av brukarnas delaktighet.

Varberg arbetar aktivt med att öka antalet sysselsättningsplatser i utflyttad verksamhet för att de som har möjlighet ska ha sin sysselsättning i extern verksamhet i syfte att närma sig arbetsmarknaden. Varberg kommer även att skapa mötesplatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar som ett led i att öka delaktighet.

I Hylte har man påbörjat arbetet med att skapa nya samverkansformer mellan de olika sysselsättningsåtgärder som finns i kommunen i dag. Syftet är att arbeta målinriktat med de som ska ut på arbetsmarknaden, skapa praktikplatser för de som ska prövas mot arbetsmarknaden utifrån att individerna ska vara på rätt plats utifrån sina särskilda behov.

Flera kommuner i Halland har Brukarråd som är kopplade både till Socialtjänst och till Psykiatri. Inom Psykiatri i Halland finns också ett särskilt brukarråd – Hallandsrådet, där brukarorganisationer inom psykiatri är representerade. Rådet deltar i utvecklingsfrågor inom specialistpsykiatri i Halland.

Kungsbacka har en brukarrepresentant som sitter med i lokala genomförandegruppen för missbruk och beroende samt en representant från IFSAP/Hallandsrådet som sitter med i regional arbetsgrupp/styrgrupp för Vård och stödsamordning

I Laholm ska en policy för brukarmedverkan tas fram, som ska gälla på individ-, verksamhets- och systemnivå. Nya metoder och arbetssätt har prövats, exempelvis har en brukarrevision genomförts inom missbruksområdet. Laholm ska också utbilda cirkelledare i delaktighetsmodellen som används inom flera vård- och omsorgsområden i kommunen., bland annat på äldreboenden. En gemensam utbildningssatsning planeras i samverkan med brukarorganisationerna; "Första hjälpen i psykisk hälsa". Det finns även en planering kring att utbilda instruktörer i första hjälpen psykisk hälsa med målet att skapa en gemensam kunskapsplattform och handlingsplaner för att motverka psykisk ohälsa.

En dialog finns mellan NSPH, som består av sju brukarorganisationer, och den regionala samverkans- och stödstrukturen. I november 2016 startade en årligen återkommande samverkanskonferens; "Tillsammansdagen", inom programområdet psykisk ohälsa. Brukarorganisationerna i Halland är delaktiga i planering och genomförande av dagen. Temat för 2017 års tillsammansdag kommer att vara implementering av Integrerad psykiatri - Vård och stödsamordning samt självskadebeteende, där både forskare och brukare kommer att hålla i innehållet.

Syftet med att införa arbetsmodellen integrerad psykiatri i form av vård- och stödsamordning i Halland är att öka den enskildes livskvalitet och öka dennes möjlighet till inflytande och självbestämmande över sin situation i de fall där den enskilde bedöms vara i behov av insatser från både hälso- och sjukvården samt socialtjänst.

Fokusområde 4: Utsatta grupper

1. Målsättningen är att fortsätta utveckla kunskaperna om anhörigas situation och att förstärka stödet till anhöriga till personer med psykisk ohälsa.

2. Målsättningen är att "Individens Behov I Centrum" (IBIC) implementeras enligt planerna under 2017-2018.

3. Målsättningen är att under 2017 påbörja implementeringen av nya former för och förbättrad tillgång till föräldrastöd och stöd till barn och unga med psykisk ohälsa samt att öka kompetens och arbetssätt för att förbättra omhändertagandet av asylsökande och nyanlända barn som identifierats med psykisk ohälsa.

4. Målsättningen är att ta del av nationella riktlinjer och behandlingsformer som rekommenderas vid behandling av depression och se över nuvarande behandlingsutbud.

5. Ett mål på kortare sikt är att en särskild yrkeshögskoleutbildning kan starta i Halland: Specialistundersköterska: Psykisk ohälsa. En länsgemensam målsättning är att utveckla kunskap och metoder när det gäller psykisk ohälsa hos äldre.

6. Målsättningen är att dialektisk beteendeterapi ska kunna erbjudas med likartade förutsättningar i hela länet och därigenom minska antalet barn och unga med självska debeteende.

1. Anhöriga

Forskning visar att psykisk ohälsa påverkar alla aspekter i det dagliga familjelivet negativt. Det finns därför ett stort behov av stöd till anhöriga. I Halland gjordes 2011 en kartläggning av anhörigstödet i länet. Kartläggningen visade att stödet organiserades på olika sätt i kommunerna, att det fanns ett tjugotal tjänster för anhörigstöd, att kommunerna önskade ett närmare samarbete i frågan med Region Hallands hälso- och sjukvård, att anhörigstödet måste beaktas när avtal tecknas med privata entreprenörer samt att statsbidragen hade varit en avgörande förutsättning för uppbyggnaden av anhörigstödet.

I Halland har sedan flera år en årlig konferens anordnats i Varberg: *Anhörigriksdagen*. I Halmstad håller frågan om att införa ett digitalt anhörigstöd på att utredas. Inom samtliga huvudmäns verksamheter kommer ett fortsatt arbete med organisation, utbildningar, inspirationsdagar, riktlinjer och anvisningar att ske under kommande år. I Falkenberg har stödet till anhöriga utökats och finns även för anhöriga till personer med psykisk ohälsa.

2. Implementering av IBIC

Individens behov i centrum (IBIC) är ett systematiskt arbetssätt för den personal som arbetar med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning. IBIC utgår från individens resurser, svårigheter och behov inom olika livsområden. Arbetssättet omfattar: utreda, utforma uppdrag, genomföra och följa upp. IBIC ger även ett stöd i samtal med anhöriga för att beskriva deras situation och behov av stöd.

I Halmstad finns en tillsatt projektorganisation med ansvar för implementeringen av IBIC enligt upprättad projektplan i såväl de myndighetsutövande delarna av verksamheten som i verkställigheten inom funktionshinderområdet. Utbildningar har hållits för chefer, handläggare och så kallade superanvändare som kommer att ha en central roll som stöd för implementeringsarbetet ute i verksamheterna. Utbildningsinsatserna fortsätter under året.

IBIC implementeras på handläggarnivå i Hylte kommun med start hösten 2016 och våren 2017 inom områdena äldreomsorg, socialpsykiatri och vissa delar av funktionshinderområdet.

Även i Laholm och Kungsbacka planeras utbildning och införande av IBIC.

I Kungsbacka har handläggare utbildats i IBIC under 2017 parallellt med införandet av ett nytt verksamhetssystem för att implementera arbetssättet. Migrering av IBIC i systemet sker i oktober och i mitten av november beräknas det vara i full drift.

3. Barn och unga inklusive asylsökande

En god psykisk hälsa har stor betydelse för en lyckad integration. I Region Halland finns behov av ökad kompetens och att utveckla arbetssätt för att förbättra omhändertagandet av de asylsökande och nyanlända barn som identifierats med psykisk ohälsa. De satsningar som görs är riktade till asylsökande barn/unga som bor med sina familjer eller är ensamkommande.

Flera av länets kommuner planerar att på olika sätt förstärka föräldrastödsinsatserna. I Laholm är målsättningen att minst 30 % av kommunens föräldrar ska ha deltagit i någon form av stödverksamhet. En fördjupad föräldrautbildning ges till nyanlända i kommunen som en del i etableringen. En strategi för det generella föräldrastödet håller på att tas fram.

I Falkenberg har kursen "Förälder i Sverige", som riktar sig till personer inom Integration Halland och asylsökande på anläggningsboenden, genomförts.

Kungsbacka satsar på förebyggande arbete i form av föräldrastöd, bland annat genom att utveckla mötesplatser för föräldrar med olika behov och från utsatta grupper. Under 2017 har Kungsbacka startat Föräldrastöd i studiecirkelform, "Älskade barn" särskilt för nyanlända föräldrar och familjer med rötter i andra kulturer än den svenska. Sju cirkelledare har utbildats i Kungsbacka, varav två är män. Under 2017 har 47 nyanlända föräldrar deltagit i cirkeln, varav 20 män. I samarbete med Arbetsförmedlingen är föräldracirkeln en valbar aktivitet under etableringen.

I Halmstad pågår ett samverkansprojekt mellan socialförvaltningen, förskolan, MVC och BVC. Projektet handlar om förebyggande arbete riktat till barn 0-6 år.

Hylte ska stärka den Öppenvård som finns idag och öka samverkan mellan kommunens olika nämnder. En arbetsgrupp har tagit fram en projektplan där målet är att skapa en gemensam öppenvård. I projektplanen föreslås en projektledare på deltid 50 % som finansieras genom nationella PRIO-medel. Tanken är att rekrytera en projektledare under hösten 2017.

I Falkenberg sker en omorganisation med syfte att nå en i hela kommunen kvalitetssäkrad och likvärdig insats inom kuratorsverksamheten. Alla kuratorer ska lyda under en gemensam ledningsansvarig kurator. Åtgärden implementeras under 2017.

Hälsosamtal genomförs på de flesta skolor i Kungsbacka men några skolor saknas och bör därför vara ett område att följa upp och arbeta vidare med.

Kungsbacka har som ambition att genomföra brukarenkäter utifrån SKL:s webbaserade och individanpassade enkät men saknar enkät anpassad för barnverksamheter som Kortidsvistelse, ledsagning, avlösarservice och stödfamilj. Denna fråga/önskemål har lyfts till SKL. Om enkät erbjuds från SKL under 2018 kommer Kungsbackas verksamheter att delta.

4. Behandling av depression

Personer med diagnos depression utgör en stor andel av de patienter som är aktuella inom psykiatri, och innebär mycket lidande för den enskilde och anhöriga. Socialstyrelsen har kommit ut med nationella riktlinjer för de behandlingsformer som anses effektiva och som rekommenderas. En metod som får hög prioritet(4) i riktlinjerna för att behandla depression och ångest innebär att en specifik del av hjärnan utsätts för ett kraftigt magnetfält, så kallad repetitiv magnetstimulering(r-TMS) Det finns evidens för att det är en effektiv metod.

5. Äldre

Psykisk ohälsa är vanligt hos den äldre delen av befolkningen. Det beräknas att 15-25 % av de som är 75 år lider av psykisk ohälsa. Särskilda insatser planeras i Varberg och Halmstad gällande kompetensutveckling inom området äldres psykiska hälsa. I Falkenberg implementeras kombinerade insatser av både boendestöd och hemtjänst inom socialpsykiatri för personer med svår psykisk funktionsnedsättning som är beviljade hemtjänst. Man har även gjort en utbildningssatsning i psykiatri för 200 medarbetare inom hemtjänsten. I Laholm planeras en fördjupad analys kombinerad med en omvärldsanalys för att motverka och förebygga psykisk ohälsa bland äldre. Kommunerna har i samverkan med Katrinebergs folkhögskola genomfört en kortare webbutbildning riktad till baspersonal rörande äldre med psykisk ohälsa. Det är nu aktuellt med upphandling för en bredare satsning.

Samtlig baspersonal har genomgått utbildning i våld mot äldre samt äldre med psykisk ohälsa. I samverkan med brukarorganisationerna har en 2 dagars utbildning i psykisk ohälsa riktad till äldre genomförts. Syftet är att skapa en gemensam handlingsplan kring hur man ska förebygga psykisk ohälsa bland äldre.

I den länsgemensamma mål- och handlingsplanen 2016-2018 inom programområdet Äldre återfinns målsättningen att utveckla kunskap och metoder när det gäller psykisk hälsa bland äldre. En aktivitet, som är kopplat till denna målsättning, är att testa en uppdaterad version av Senior Alert, i vilken området psykisk ohälsa finns med.

6. Unga med självskadebeteende

En patientgrupp som nationellt har bedömts vara i behov av särskilda insatser är unga med självskadebeteende. Inom det "Nationella självskadeprojektet" har rekommendationer för insatser för denna patientgrupp tagits fram. BUP Halland har ambitionen att utveckla behandlingsinsatserna för ungdomar med denna problematik.

Den behandlingsmetod som i dagsläget har starkast forskningsstöd när det gäller denna patientgrupp är dialektisk beteendeterapi (DBT). Inom BUP i Halland erbjuds idag DBT endast på en BUP-mottagning där två terapeuter arbetar deltid med denna grupp ungdomar. Det finns emellertid ett stort behov av att DBT ska kunna erbjudas över hela länet och skapa ett "DBT-team" som ska utgå från BUP:s behandlingsenhet.

Fokusområde 5: Ledning, styrning och organisation

1. Målsättningen är att fördjupa och utveckla samverkan på regional och lokal nivå i syfte att skapa en sammanhållen vårdkedja.

1. Samverkan: Sammanhållen vårdkedja utifrån individuella behov för personer med psykisk ohälsa

Regionala överenskommelser om samverkan mellan huvudmännen samt mål- och handlingsplaner från de olika programområdena i den regionala samverkans- och stödstrukturen är framtagna och ska implementeras. För att implementeringen ska bli framgångsrik och resultera i en utvecklad och förbättrad samverkan mellan huvudmännen behöver ett aktivt arbete bedrivas på lokal nivå, så att beslutade överenskommelser och planer bryts ner och konkretiseras.

Samverkansformer behöver, enligt flera av länets kommuner, även utvecklas internt inom kommunerna, så att förutsättningar för fungerande vårdkedjor skapas.

Inom Socialförvaltningen i Varberg har ett konsultationsteam bildats som på ett bättre sätt ska stödja en helhetssyn kring den enskilde. Syftet är att använda förvaltningens samlade kompetens och resurser på bästa sätt med utgångspunkt från den enskildes behov. Det finns även en lokal samverkansstruktur på både barn och vuxensidan där representanter från socialtjänst, skola, region, arbetsförmedling och försäkringskassa deltar.

I Laholm har en förstudie kring barn och ungas psykiska hälsa genomförts under 2016 och 2017. Förstudien har syftat till att ge en nulägesbild kring barn och ungas psykiska hälsa i Laholm, vilken ska ligga till grund för ett gemensamt projektdirektiv kring det långsiktigt förebyggande arbetet riktat mot barn och unga. Genom att sammanställa svaren i Lokal uppföljning av ungdomspolitikerna i Laholm (LUPP), svaren i kommunens årliga skolundersökning samt i hälsoenkäterna som genomförs inför de regelbundna hälsobesöken hos Elevhälsans skolsköterskor ges en samlad bild över barn och ungas upplevda mående över tid i Laholm.

I rapporten "Folkhälsan i Halland" sticker även Laholm ut när det gäller andelen invånare i åldern 18-29 år som övervägt självmord. Under 2017 och 2018 kommer Laholm att arbeta vidare med att hitta gemensamma strategier kring det förebyggande arbetet riktat till barn och unga med förstudien som utgångspunkt.

I januari 2018 träder en ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft, vilken gäller för både den somatiska och psykiatriska vården. Samtidigt upphävs lagen om kommunernas betalningsansvar. Den nya lagen ska främja en god vård för enskilda som efter utskrivning från slutna vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården. Syftet med den nya lagen är att hålla ledtiderna, mellan slutna vård på sjukhus och vård samt omsorg i det

egna hemmet eller i särskilt boende, så korta som möjligt. Vidare att onödig vistelse på sjukhus så långt som möjligt ska undvikas.

Den nya lagen ställer krav på nya rutiner och arbetssätt i samverkan. I Halland har huvudmännen utarbetat en gemensam riktlinje om samverkan enligt den nya lagen och kommer att ingå en överenskommelse med varandra om tidpunkt för kommunens betalningsansvar, samt vilka belopp som ska betalas. Samordnad individuell plan (SIP) enligt bestämmelserna i 16 kap. 4 § HSL och 2 kap. 7 § SoL har utvecklats till en plan för alla målgrupper i Halland och blir huvudmännens gemensamma verktyg för den samordnade vårdplaneringen vid/efter utskrivning. Skyldigheten att upprätta en plan gäller för patienter som efter utskrivning bedöms behöva insatser från både landsting och kommun, i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Inför övergången till ny lagstiftning genomförs en utbildningssatsning riktad till all berörd verksamhet i Halland, omfattande nytt arbetssätt, samordnad individuell plan och IT-stödet Lifecare SIP.

Utvecklingsledare och objektspecialist kommer att finnas som resurser för verksamheten i implementeringen av nytt arbetssätt, som användarstöd för en god följsamhet till riktlinje och i uppföljningen/utvärderingen för kontinuerlig kvalitetssäkring av processens alla delar.

2. Ledning och styrning i kommunerna

Flera av länets kommuner vittnar i sina analyser och underlag om att kommunernas olika verksamheter arbetar relativt skilda från varandra. Ett ökat fokus på olika former av samordning, samverkan, samarbete och samorganisationer är därför aktuellt i flera av kommunerna.

I Laholm ska ett fortsatt arbete göras för att stödja implementeringen och förankringen av de regionala samverkansöverenskommelserna för barn och unga, psykiatri samt missbruk och beroende. En uppföljning har gjorts av de lokala samverkansgrupper som är kopplade till dessa överenskommelser.

Ett kortsiktigt mål i Hylte är att fortsätta att arbeta med samverkansrutiner mellan kommunens förvaltningar – med fokus på Individen i centrum. En annan målsättning är att bredda det ”Blandade lärandenätverk för personer med Psykisk ohälsa” där olika professioner ingår och i dessa delar ska samarbetet med Regionen ingå. Ett långsiktigt mål i Hylte är att skapa en gemensam öppenvård där alla verksamheter samverkar.

Fortsatta prioriteringar och vägval

De i planen redovisade insatserna, åtgärderna och satsningarna berör flera olika programområden i den länsgemensamma samverkans- och stödstrukturen i länet. Ett fortsatt uppföljningsarbete kommer kontinuerligt att bedrivas framöver inom ramen för den nya regionala samverkans- och stödstrukturen.

Ambitionen i länet är att gemensamt fortsätta utvecklingsarbetet på alla fronter under 2017 och 2018. Det är värt att notera att vissa av satsningarna, som nämns i denna analys och handlingsplan, kommer att bli föremål för fortsatta överväganden, prioriteringar och beslut på politisk nivå.

Källförteckning

Folkhälsomyndigheten: *Nationella Folkhälsoenkäten*

Försäkringskassan: *Ohälsotalet efter kommun och ålder*

Kommun och landstingsdatabasen: kolada.se

Region Halland: *Förstudie: Personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik och integrerade arbetsformer/metoder*

Hälso- och sjukvårdsstrategi för Halland Faktaunderlag: Nuläge och trender juni 2016

Implementerings- och kommunikationsplan – Införande av integrerat arbetssätt i Halland 2016

Inventering av personer med psykiska funktionshinder – Rapport Halland plus sex kommunrapporter 2015

Länsgemensamt stöddokument – Vård- och stödsamordning i Halland 2016

Mål- och handlingsplan 2016-2018 Regional samverkans- och stödstruktur i Halland november 2015

Plan för riktade insatser inom psykisk ohälsa - PRIO handlingsplan 2016-2017 november 2015

Projektplan – Införande av integrerade arbetsformer för vård- och stödinsatser 2014

VAS-data

Årsuppföljning 2014 Vårdval Halland

Medskapare i vård och socialtjänst

Socialstyrelsen: *Ökat stöd till äldre med psykisk ohälsa, 2013-6-3*

Statistiska Centralbyrån, scb.se: *Befolkningsstatistik, Befolkningens utbildning*

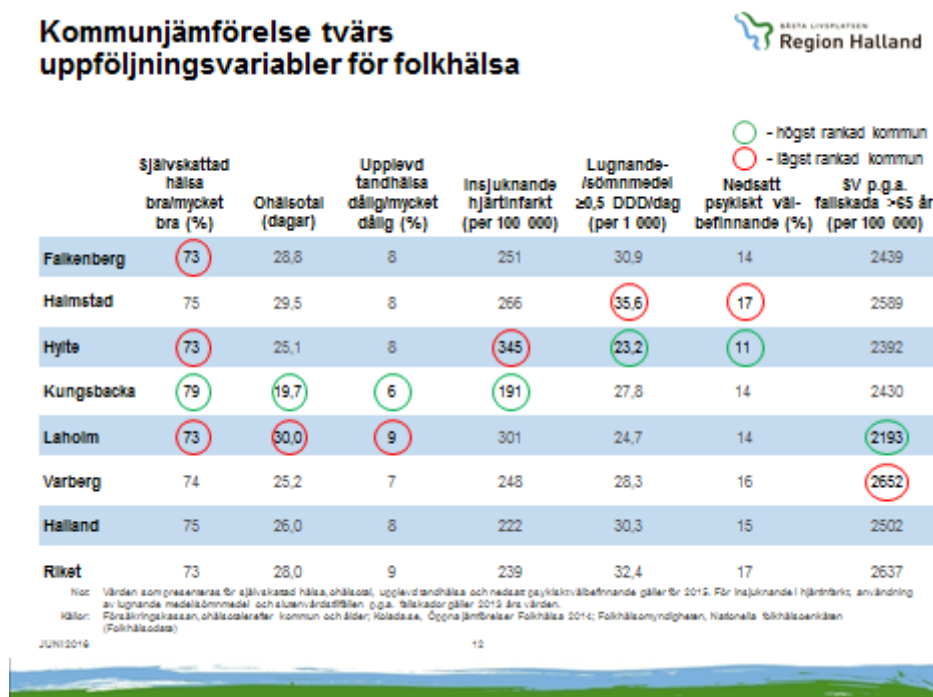
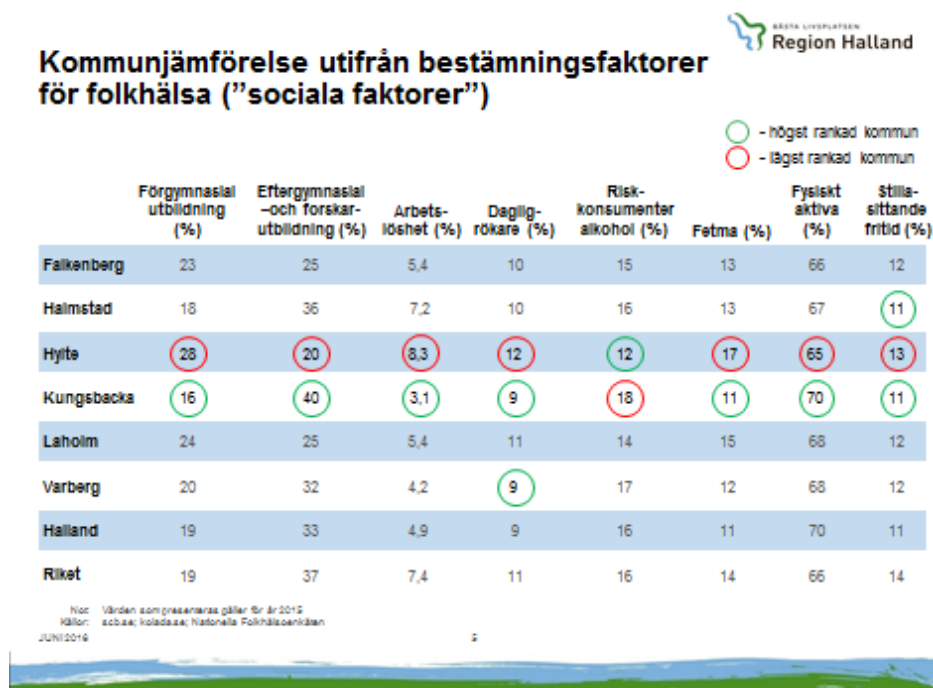
Öppna jämförelser: *Folkhäls*

Medlemmar i den länsgemensamma analys- och arbetsgruppen: 7-Gruppen

Laholm:	Marie Strömberg marie.stromberg@laholm.se
Hylte:	Sofie Matovic sofie.matovic@hylte.se
Halmstad:	Anna Francke Wiking anna.francke.wiking@halmstad.se
Falkenberg:	Laila Claesson laila.claesson@falkenberg.se
Varberg:	Karin Kärrengård karin.karrengard@varberg.se
Kungsbacka:	Marica Nilsson Granlund marika.nilsson-granlund@regionhalland.se
Region Halland:	Maria Nilsson maria.nilsson@regionhalland.se
Brukarrepresentant/ NSPH:	Mary-Anne Jacobsson nsph.halland@gmail.com
Sammanställande och sekreterare:	Åsa Claesson asa.claesson@regionhalland.se

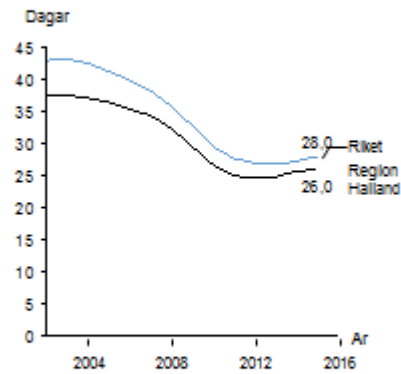

Exempel på analysunderlag från:
 "Hälso- och sjukvårdsstrategi för Halland
 Faktaunderlag: Nuläge och trender juni 2016"

Ohälsotalet i Halland och riket

Ohälsotalet i Halland och riket, 2002-2015

Ohälsotalet i Hallands kommuner, 2015

Not: Data per 20121031 och avser befolkningen 16-64 år. Ohälsotalet räknas ut som antal ubeslida dagar med sjukpenning, arbetslöshetsersättning, rehabiliteringspenning samt sjukersättningsäkt/ersättning från socialförsäkringen räskat av antal registrerade försäkrade (befolkningen) 16-64 år.
Källa: Försäkringskassan, ohälsotalet efter kommun och ålder 20160225

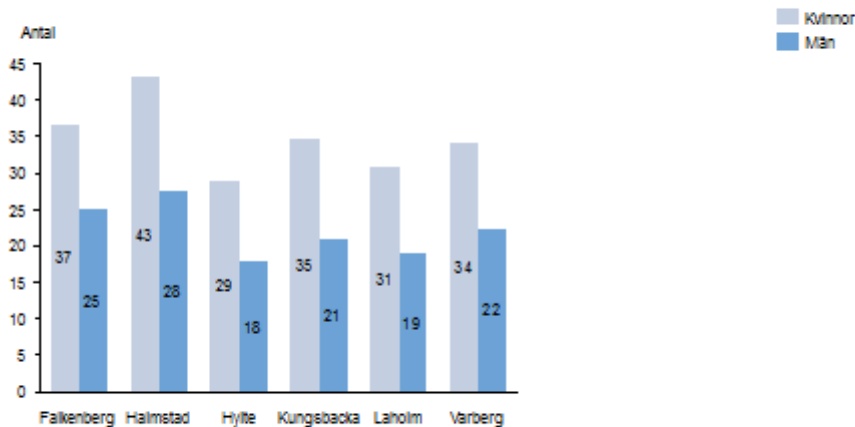
JUNI 2016

16

Användandet av lugnande medel/sömnmedel i Hallands kommuner

Antal invånare 20-79 år med regelbunden* användning av lugnande medel/sömnmedel per 1 000 invånare, 2013

* Regelbunden användning definieras som 20-30 dagar.
Not: Data per 20131031 och avser befolkningen 20-79 år. Värderna som presenteras är åldersstandardiserade d.v.s. hänsyn tagits till skillnad i åldersfördelning för att bli mer jämförbara jämföras mellan länder.
Källa: Koladaax (20121102), Ögöna (inbetraktat) Folkhälsa 2014

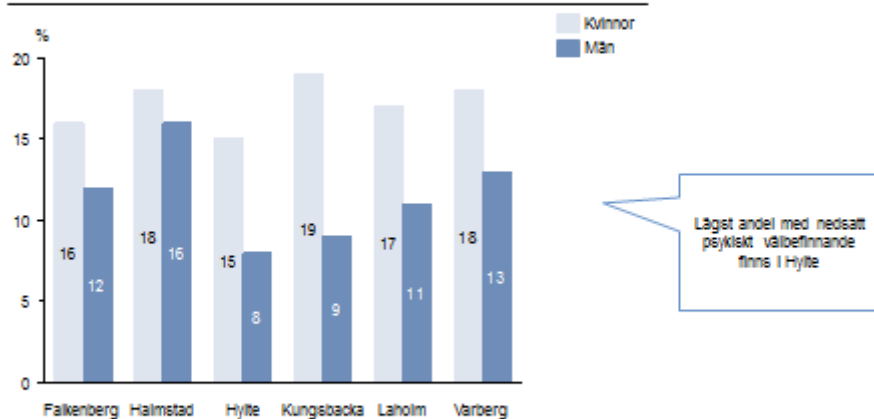
JUNI 2016

17

Nedsatt psykiskt välbefinnande i Hallands kommuner

Andel som har nedsatt psykiskt välbefinnande i Hallands kommuner 16-84 år, 2015

Not: Indikatorn för psykiskvälbefinnande mäts utifrån sju frågor baserat på frågeinstrumentet General health Questionnaire (GHQ12) som är konstruerat av läsa av mäta psykisk ohälsa. Värdet som presenteras är 4-årsmedelvärdet och är baserat på en uniktundersökning bland befolkningen 16-84 år.
Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten (Folkhälsoenkät 2014-2016); Öppna jämförelser folkhälsa 2014
JUNI 2016 16

